

	<p>СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий) Спеціальність: : 071 Облік та оподаткування Рік навчання: 1-й, семестр 1-й Кількість кредитів ECTS: 4 кредити Назва кафедри: Історії України та філософії Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к.ф.н., ст. викл. Макаров Зоріслав Юрійович
Контактна інформація лектора (e-mail)	makarov@vsau.vin.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Філософія науки та інновацій» є обов'язковою компонентою ОНП.

Загальний обсяг дисципліни 120 год.: лекції – 16 год.; практичні заняття – 16 год., самостійна робота – 88 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – екзамен.

При вивченні даної дисципліни можуть використовуватися знання, отримані з таких дисциплін: «Українська мова в науці».

Основні положення навчальної дисципліни можуть застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Інформаційні технології в наукових дослідженнях», «Методологія і логіка науково-педагогічної діяльності у вищій аграрній школі», «Методологія наукових досліджень в управлінні та адмініструванні».

Призначення навчальної дисципліни

Освітня компонента філософії науки та інновацій спрямована на отримання аспірантами знань про найбільш загальні складові та принципи функціонування науки, історичні відмінності її розвитку та соціального статусу на основі засвоєння пізнавальних засобів та стилю мислення існуючих філософських концепцій науки та інноваційних процесів.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Прилучити аспіранта при знайомстві з досвідом філософської рефлексії над наукою та інноваційним процесом до вищого рівня науково-дослідної роботи та професійної культури вченого.

Завдання вивчення дисципліни

При вивченні дисципліни «Філософія науки та інновацій» передбачається забезпечити глибоке усвідомлення аспірантами сутності науки та світоглядної позиції майбутнього науковця, надати зразки історичного та філософського аналізу науки як специфічної форми пізнання, духовного виробництва і соціального інституту; забезпечити засвоєння знань про концептуальні закономірності розвитку науки, її структуру, рівні, методологію та епістемологію; сформувати та збагатити світоглядні, інтелектуальні та поведінкові складові культури аспіранта (організації та кваліфікованого проведення наукових досліджень та написання наукових робіт, оперування категоріями та методами філософського аналізу наукового пізнання, оцінки суспільного значення наукових відкриттів та науково-технічних винаходів і перспектив наукових інновацій); ознайомити з новітніми тенденціями розвитку науки та соціальної ролі науковців; сприяти підвищенню творчого потенціалу особистості науковця.

ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКИХ НАБУВАЄ ЗДОБУВАЧ ПРИБИВЧЕННІ ДИСЦИПЛІНИ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної (у т.ч. дослідницько-інноваційної) діяльності у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування із застосуванням методології наукової та педагогічної діяльності, зокрема здійснюючи наукове дослідження, що характеризується науковою новизною, теоретичним та/або практичним значенням.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК04. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері обліку та оподаткування на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК03. Здатність вирішувати комплексні завдання функціонування системи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування для критичного оцінювання результатів досліджень з урахуванням соціальних, етичних, правових та економічних проблем.

СК06. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність за фахом.

СК09. Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

РН01. Мати концептуальні та методологічні знання з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей, а також навички необхідні для проведення наукових і прикладних досліджень, здійснення інновацій на рівні останніх світових досягнень з відповідного напрямку.

РН03. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми обліку, аналізу, аудиту, оподаткування державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних міжнародних наукових виданнях.

РН04. Застосовувати загальні принципи та методи економічних і соціальних наук, а також сучасні методи досліджень для провадження досліджень у сфері обліку та оподаткування та у викладацькій діяльності.

РН05. Формулювати та перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень (опитувань, спостережень тощо) і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані з питань регулювання обліку, аналізу, аудиту та оподаткування.

РН06. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування і суміжних галузей використовуючи сучасні наукові інструменти та дотримуючись норм професійної і академічної етики, критично аналізувати результати досліджень у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.

РН10. Глибоко розуміти загальні принципи та методи обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері обліку і оподаткування та у викладацькій діяльності.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тиждень	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Природа науки.	2	2	11
2	Предмет і функції філософії науки та інновацій.	2	2	11
3	Наука традиційного суспільства та її філософська рефлексія.	2	2	11
4	Перша глобальна наукова революція та становлення класичної науки.	2	2	11
5	Друга глобальна наукова революція та становлення сучасної науки.	2	2	11
6	Форми і методи наукового пізнання.	2	2	11
7	Основні філософські концепції розвитку науки.	2	2	11
8	Наука і техніка в контексті інновацій.	2	2	11
Разом		16	16	88

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача організовується шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій з викладачем. Навчальний матеріал освітньої компоненти, передбачений робочою програмою для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виноситься на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Тип індивідуального завдання – презентація, доповідь, наукове дослідження, реферат.

Види самостійної роботи здобувача

№	Вид самостійної роботи	Години	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	25	щотижнево	Усне та письмове опитування, тестовий контроль, обговорення проблемних питань
2	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	30	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні творчі завдання (презентації за заданою проблемною тематикою)	15	протягом семестру	Контроль за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	18	2 рази на семестр	Тестування
Разом		88		

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Дзьобань О.П. Філософія науки: підруч. Київ; Одеса : Фенікс, 2024. 516 с.
2. Добронравова І. Практична філософія науки: зб. наук. праць. Суми: Ун-ська книга, 2023. 352 с.
3. Карівець І., Кадило А. Сучасна філософія науки: теми й проблеми: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000, 2024. 141 с.
4. Максюта М.Є., Соколова О.М. Філософсько-науковий практикум: контрольні запитання, вправи, тести: навч.-метод. посіб. Херсон: «ОЛДІ-ПЛЮС», 2020. 260 с.
5. Петрушенко В. Гносеологія та епістемологія: навч. пос. Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. 209 с.
6. Філософія науки: підруч. / О.П. Сидоренко та ін.; за ред. О.П. Сидоренка. Одеса: ОДАУ, 2020. 230 с.
7. Філософські засади наукової діяльності: конспект лекцій / уклад. Б. В. Новіков та ін. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 130 с.
8. Філософські проблеми сучасного наукового пізнання: підруч./ Я.В. Тарароєв та ін. Харків: Видавець Іванченко І.С., 2023. 350 с.

Додаткова

1. Абдула А. Сучасна філософія науки: передумови формування та основні напрями. *Актуальні проблеми духовності*: зб. наук. праць. 2023. Вип. 24. С. 23-44.
2. Арутюнов В.Х., Мішин В.М., Свінцицький В.М. Методологія соціально-економічного пізнання: навч. пос. Київ: КНЕУ, 2005. 353 с.
3. Маруховська-Картунова О.О., Хромова О.І., Цой Т.В. Філософія науки та структура наукового знання: еволюція концептуальних підходів.

Епістемологічні дослідження у філософії, соціальних і політичних науках.
2023. №6 (2). С. 36-44

4. Онопрієнко В.І., Онопрієнко М.В. Історія, філософія, соціологія науки і технологій: навч. посіб. для маг. та асп. Київ: ДП Інформ.-аналіт. агенство, 2014. 445 с.
5. Петрушенко В.Л. Філософія і методологія науки: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2016. 184 с.
6. Ратніков В.С., Макаров З.Ю. Історія та філософія науки. Хрестоматія. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації. Нова Книга. Вінниця. 2009. 416 с.
7. Самардак М.М. Філософія науки: напрями, теми, концепції: навч. пос. Київ: ПАРАПАН, 2016. 203 с.
8. Скотний В. Раціональне та ірраціональне в науці й освіті. Київ-Дрогобич: Коло, 2003. 288 с.
9. Федулова Л. І. Управління інноваціями: підр. Київ: КНТЕУ, 2016. 547 с.
10. Філософія науки: підруч. / І.С. Добронравова, Л.І. Сидоренко, В.Л. Чуйко та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. 255 с.
11. Філософський енциклопедичний словник / ІФ ім. Г.С. Сковороди. К., 2002. С. 14-15, 80-81, 84-85, 104, 121-122, 169, 182, 190-191, 197-198, 201, 210-211, 228-229, 231-232, 244, 271, 281, 301, 309, 337, 373-376, 378, 389, 392, 410-411, 451-452, 465, 523-524, 543, 609, 633-634, 661.
12. Цехмістро І.З. Голістична філософія науки. Київ: Акта, 2003. 279 с.
13. Чекаль Л.А., Сторожук С.В., Горбатюк Т.В. та ін. Філософія науки та інноваційного розвитку. Київ: «Міленіум», 2017. 952 с.
14. Якімцов В. Еволюція сучасної наукової картини світу. *Аграрна економіка*. 2018. № 3-4. С. 119–128.
15. Makarov Z., Radzyniak T. On the Problem of Origin of Science: The Antiquity Context. *Filosofija. Sociologija* 2023. Т. 34. № 3, р. 300–309. DOI: <https://doi.org/10.6001/fil-soc.2023.34.3.10>
16. Makarov Z.Yu. Revolutionary transformations in modern science: philosophical analysis. *Colloquium-journal*. 2021. № 16 (103), część 3. P. 24-31.

Інформаційні ресурси

1. Тестові завдання з Філософії науки та інновацій (система Moodle). URL: <http://81.30.162.29:2221/course/view.php?id=2733>
2. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ). <http://socrates.vsau.org/repository/>
3. Електронна бібліотека кафедри філософії і методології науки КНУ ім. Т. Шевченка. URL: <http://www.philsci.univ.kiev.ua/biblio/>
4. Електронна бібліотека Інститут філософії НАН України імені Григорія Сковороди.. URL: https://filosof.com.ua/elektronna_biblioteka
5. Нова бібліотека Софії-Мудрості. URL: <https://www.newlib.org.ua/kataloh-elektronnykh-bibliotek/>
6. Наукова періодика України. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/Ebtp/index.html>

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ ДО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 70% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

№ з/п	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Робота на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	10
4	Рубіжний контроль	5
Всього за атестацію 1		35
Атестація 2		
1	Робота на лекційних заняттях	5
2	Робота на практичних заняттях	15
3	Виконання самостійної роботи	10
4	Рубіжний контроль	5
Всього за атестацію 2		35
Підсумкове тестування		30
Разом		100

Якщо здобувач упродовж семестру за видами навчальної діяльності отримав менше 35 балів, то він не допускається до екзамену. Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Під час виконання навчальних завдань, а також завдань поточних та підсумкових контрольних заходів не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними, інформація про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності – достовірною; у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей мають бути посилання на джерела інформації з дотриманням норм законодавства про авторське право і суміжні права.

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти за наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	задовільно
60-65	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни